Mielenterveyden keskusliitto

Valta ja vastuu

Janne Jalava

Sisällys

- MTKL:n strategia
- MTKL:n keskeinen toiminta
- Rahoitus ja toimintaympäristön haasteet
- Mitä luottamushallinnolta vaaditaan 2020-luvulla?

Mielenterveyden keskusliitto

Mielenterveyden keskusliiton strategia 2018-2023 Yhdenvertainen elämä – Ihminen ensin

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

- Teemme työtä stigman vähentämiseksi
- Edistämme perusoikeuksien toteutumista ja osallisuuden vahvistamista

Tuloksellinen toiminta

- Valtakunnallisen toiminnan kautta edistämme hoidon ja kuntoutuksen laatua sekä palveluiden saatavuutta
- Teemme tunnetuksi mielenterveysyhdistysten matalan kynnyksen toimintaa ja vertais- sekä kokemusosaamista
- Digitaalisuus madaltaa toimintaamme osallistumisen kynnystä.

Uusiutumisen mahdollistavat voimavarat

- Edistämme henkilöstön työhyvinvointia
- Tuemme avointa ja kokeilevaa työyhteisöä
- Pidämme taloudelliset resurssit tasapainossa

Resurssit ja henkilöstö

Toiminto	Resurssi (1000€)	Henkilöstö
• Yleisavustus, Ay	1.645	18
• Sope, Ak4	1.186	12
• Yhdistysavustukset, Ak6	175	0
• Kouke, Ak12	690	9
• Nepa, Ak19	479	5
• Liikunta, OKM	68	1
• Liikunta, KKI	10	0
• Kulttuuri, Taike	30	1
• Recovery-hanke, ESR	96	1
• Paikka auki –hanke	42	1
• Omat avaimet -toiminta	110	2
Yhteensä	**4.531**	**50**

Edunvalvonta: tavoitteet

- Turvata mt-kuntoutujien ja –potilaiden asemaa ja oikeuksia vaikuttamalla keskeisiin uudistuksiin sekä julkisten palvelujen ja viranomaisten toimintaan.
- Vaikuttaa yhteiskunnalliseen päätöksentekoon ja julkiseen keskusteluun, jotta mt-ongelmia kokeneiden ääni, osallisuus ja kokemustieto ovat osa päätöksentekoa, vaikuttamistoimintaa ja yhteistoiminnallista kehittämistä.
- Tukea mielenterveysyhdistysten toimintaedellytyksiä vaikuttamalla paikalliseen ja valtakunnalliseen toimintaympäristöön siten, että paikallisten yhdistysten näkemykset saadaan paikallisten ja alueellisten päättäjien tietoisuuteen.
- Luoda konkreettisia välineitä ja edellytyksiä, joiden avulla mt-ongelmia itse kokeneiden ihmisten tietoisuus ja ymmärrys omista oikeuksista ja palvelujärjestelmästä mahdollistaa heille omien asioiden itsenäisen hoitamisen. Huomioida myös omaisten ja läheisten mahdollisuudet tukea heitä.
- Lisätä mielenterveystyössä toimivien työntekijöiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta, ymmärrystä ja osaamista mt-palvelujen velvoittavasta lainsäädännöstä ja asiakkaiden oikeuksista.

Edunvalvonta: toimenpiteet

Toimitaan hallituksen alaisissa ministeriöiden työryhmissä ja komiteatyössä sekä sote-valmistelussa mt-teemojen ympärillä.

Osallistuminen mielenterveysstrategian viimeistelyyn ja toimenpanoon.

Tehdään laajaa asiantuntija- ja konsultaatiovaikuttamista mt-asioiden ympärillä.

Tehdään laajamittaista neuvontaa sekä ohjausta legaalisissa ja sosiaaliturvaan liittyvissä asioissa viranomaisten ja mt-kuntoutujien kanssa.

Mielenterveysbarometrin tulosten jalkauttaminen.

Terapiatakuun käytännön edistäminen.

Psykiatrian laaturekisterihankkeen edistäminen.

Liiton sääntöuudistuksen valmistelu ja läpivienti koulutusten ja keskustelutilaisuuksien avulla.

Viestintä: tavoitteet

- Lisätä yhteiskunnallista tietoisuutta mielenterveysongelmista: poistaa tiedon avulla mielenterveysongelmiin liittyviä ennakkoluuloja, häpeää ja syrjintää niiden ympäriltä ja vaikuttaa mielenterveyspalvelujen parempaan saatavuuteen.
- Tavoittaa mielenterveysongelmia kokevat ihmiset ja ohjata heidät toimintamme pariin. Nostaa mielenterveysongelmia itse kokeneiden ihmisten näkemykset ja kokemustieto koko kansan tietoisuuteen.
- Nostaa mielenterveysongelmia kohdanneiden oikeuksia ja epäkohtia esiin päätöksenteossa.
- Auttaa, tukea ja kouluttaa liiton työntekijöitä viestimään omasta työstään ja tekemään työtään näkyväksi.
- Tukea laajasti jäsenyhdistysten viestintää.
- Sitouttaa aihepiiristä kiinnostuneet ihmiset vakituisiksi seuraajiksemme ja tehdä liittoa valtakunnallisesti tunnetuksi.
- Valmistautua 50-vuotisjuhlavuoteen, joka on 2021.

Viestintä: toimenpiteet

- Vaikuttamismateriaalien ja kampanjoiden tuottaminen ja toteuttaminen ennakkoluulojen ja syrjinnän poistamiseksi, tiedon lisäämiseksi ja hoitoon pääsyn parantamiseksi.
- Näkyvyyden parantaminen kouluttamalla henkilökuntaa ja viestintästrategian luominen työvälineeksi koko liitolle.
- Sisältöjen kehittäminen ja tuottaminen analytiikan perusteella yleisöä palvelevaksi.
- Nettisivujen edelleen kehittäminen
- Mielenterveysviikon viestinnän toteuttaminen.
- Vuonna 2019 tehdyn brändiuudistukseen liittyvän markkinointimateriaalin edelleen uusiminen.
- Jäsenyhdistysten viestinnällinen kouluttaminen.
- Painetun jäsenlehden Revanssin osittainen siirto verkkoon.
- Jäsenkirjeen julkaisu
- Kannanottojen ja lausuntojen julkaiseminen ja vaikuttamisviestinnän kokonaisvaltainen kehittäminen.

Jäsenyhdistystoiminta: tavoitteet

- Mielenterveysongelmia itse kokeneiden ihmisten kansalaistoimijuuden vahvistaminen, heidän yhdistystensä toimintaedellytysten turvaaminen sekä alueellisen ja paikallisen vaikuttamisen edistäminen.
- Jäsenyhdistysten välisen verkostoitumisen, yhteistoiminnan ja vertaisoppimisen vahvistaminen.
- Jäsenyhdistysten osaamisen tuominen esiin, keskinäiseen jakoon ja yhteisesti hyödynnettäväksi liiton eri kanavien kautta.
- 55-60% jäsenyhdistyksistä osallistuu niille suunnattuihin toimintoihin.

Jäsenyhdistystoiminta: toimenpiteet

Valta ja vastuu koulutukset. Yhdeksän päivän mittaista koulutusta.

Yhdistystoiminnan perusteet –koulutukset uusille luottamusmiehille ja järjestöille. Neljä koulutusta.

Alueelliset yhdistyspäivät. Neljä päivän mittaista tilaisuutta.

Pienten yhdistysten ryhmänohjaajakoulutukset. Järjestetään 8-10 koulutusta.

Valtakunnallisten yhdistysten kehittämispäivä, joka on tarkoitettu liiton 12 valtakunnallisella tasolla vaikuttavalle yhdistykselle.

Työntekijäpäivät noin 50 jäsenyhdistykselle, joilla on palkattua työvoimaa.

Järjestöjen kehittämiskäynnit. Tehdään 20 käyntiä jäsenyhdistyksiin. Tarkoitettu ko. järjestöjen ydintoimintojen kehittämiseen.

Arviointi- ja seurantaklinikat. Järjestetään kolme työpajaa, joissa kehitetään jäsenjärjestöjen arviointiosaamista.

Jäsenpalvelut: Tavoitteet ja toimenpiteet

Päätavoitteet:

1. Jäsenpalvelujen ja järjestörekisterin kehittäminen sekä
2. Jäsenyhdistysneuvonta ja sen kehittäminen.

Toimenpiteet:

- Oikeus- ja sosiaalineuvonta: Liiton lakimies auttaa jäsenyhdistyksiä niiden legaalisissa asioissa ja sosiaalineuvoja auttaa jäsenistöä niiden sosiaalisten ongelmien ratkaisuissa, jotka vaativat sosiaalityöntekijän erityisosaamista.
- Yhdistystoimintaan, hankkeisiin ja talouteen liittyvä neuvonta, tuki ja ohjaus jäsenyhdistyksille puhelimitse, sähköpostitse ja koulutuksissa.
- Yhdistysten palvelupuhelin vastaa yhdistystoiminnan kysymyksiin yhtenä päivänä viikossa.
- Jäsenyhdistysten ohjeistus, tuki ja neuvonta yhdistystoiminnan avustusten hakemisessa ja käytössä.
- Jäsenrekisterin ylläpito ja kehitys. Jäsenrekisterin laaja päivitys vuonna 2020.

Kuntoutus- ja valmennus: tavoitteet

PÄÄTAVOITE

- Ylläpitää ja vahvistaa pitkään jatkuneiden mielenterveysongelmien vuoksi työelämän ulkopuolella olevien henkilöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia.
- Tavoitteen toteuttamiseksi järjestetään kohderyhmälle ryhmämuotoisia sopeutumisvalmennuskursseja, teemakursseja ja kertaluonteisia tapahtumia, sekä valtakunnallisesti että alueellisesti.

ALATAVOITE

- Tavoittaa uusia asiakasryhmiä kohderyhmästä, kehittämällä kurssimuotoja ja menetelmiä, yhteiskehittämisen keinoin.

Kuntoutus ja valmennus: kohderyhmä

- Kohderyhmänä työikäiset, psyykkisistä syistä työelämän ulkopuolella olevat, sekä yli 65-vuotiaat pitkäaikaisista psyykkisistä ongelmista kärsivät henkilöt, jotka jäävät muiden toimijoiden (julkinen sektorin, yksityiset palveluntuottajat, Kela) kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan ulkopuolelle. Nämä henkilöt ovat tyypillisesti mielenterveydellisten syiden vuoksi eläkkeellä tai kuntoutustuella. KELA:n tilastojen mukaan vuonna 2018 mielenterveydellisten syiden vuoksi työkyvyttömyyseläkkeellä oli 81 149 henkilöä.

- Työelämän ulkopuolelle ja palvelukatveeseen näyttävät kokemuksemme ja sidosryhmiltä saamiemme tietojen mukaan jäävän myös runsaasti nuoria aikuisia, jotka eivät mielenterveydellisten syiden vuoksi kykene jatkamaan opintojaan tai kiinnittymään työelämään. He eivät kuitenkaan ole eläkkeellä tai kuntoutustuella. Palvelujärjestelmän katveessa vaikuttavat olevan myös osa pitkäaikaistyöttömänä olevista mielenterveyden ongelmia kokevista ihmisistä. Näemme tärkeäksi kohdentaa toimintaa myös kahdelle viimeksi mainitulle kuntoutuspalvelujen tarpeessa olevalle asiakasryhmälle.

- Toipumista tukevalla ryhmämuotoisella kurssitoiminnalla voidaan tavoittaa toimintavuonna yhteensä 733 henkilöä.

Mielenterveyden keskusliitto

Kuntoutus ja valmennus: toimenpiteet

Kurssit mielenterveyden ongelmia itse kokeville (teemoina luonto ja kulttuuri, sekä kohdennettua tarjontaa miehille, nuorille aikuisille, ikääntyneille, diabetesta sairastaville)	**Kurssit pariskunnille, joista toinen/molemmat kokee mielenterveyden ongelmia**	**Kurssit perheille, joissa toinen/molemmat vanhemmista kokee mielenterveyden ongelmia**	**Tapahtumat**
• Onko tässä pimeydessä valoa? (verkko) X 4 • PILOTTI Työelämäteemainen (verkko) X 3 • Toivon työpaja 3pv (lähikurssi) X 19 • PILOTTI Peruskurssi 6pv (lähikurssi) X 5 • PILOTTI Peruskurssi 5pv (yöpyvä) X 6 • PILOTTI Jatkokurssi 5pv (yöpyvä) X 2 • Suuret Unelmat, pienet askeleet jatko-osat 5pv (lähikurssi) X 3 • Suuret Unelmat, pienet askeleet jatko-osa 5pv (yöpyvä) X 2 • PILOTTI Diabetes ja mieli 3pv (yöpyvä) X 1 • Diabetes ja mieli 9pv (lähikurssi) X 1 • **Yhteensä osallistujapaikkoja 670**	• Mitä meille kahdelle kuuluu? 3pv (lähikurssi) X 3 • **Yhteensä osallistujapaikkoja 24 + puolisot 24**	• Perhekurssi 4pv (lähikurssi) X 2 • Perhekurssi 4pv (yöpyvä) X 2 • **Yhteensä osallistujapaikkoja 32 perheelle**	• PopUp-tapahtuma Metsämieli X 1 • PopUp-tapahtuma Luova kirjoittaminen X 1 • PopUp- tapahtuma Valokuvaus X 1 • Tulevaisuustyöpajat X 3 (perheiden palvelut, nuorten palvelut, maahanmuuttajien palvelut)

Uusien kohderyhmien tavoittamiseksi (alatavoite) järjestettävät tapahtumat sekä sisältöjen ja toimintamallien kehittämistyö:
- PopUp-tapahtumat X 3, Yhteiskehittämispajat (perheiden palvelut, nuorten palvelut, maahanmuuttajien palvelut) X 3
- Vertaisohjaajien täydennyskoulutukset X 2pv

Digitaalisten palvelujen kehittäminen ja laajentaminen on keskeinen kehittämiskohde, jotta pystymme tavoittamaan laajemman osan kohderyhmästämme ja monipuolistamaan tarjontaamme. Digitaalisten palvelujen avulla olemme jo nyt tavoittaneet kohderyhmästä henkilöitä, jotka eivät olisi muuten pystyneet osallistumaan toipumista tukevaan toimintaan. Digitaalisten palvelujen laajentamiseksi kehitetään ja pilotoidaan työelämäteemaista verkkokurssia, sekä aloitetaan verkossa toteutettavan perhekurssin kehittäminen. Lisäksi vuonna 2019 suunnitellut uudistetut ns. perinteiset kurssimuodot (peruskurssi, perhekurssi) juurrutetaan osaksi kurssitarjontaa.

Neuvontapalvelut: tavoitteet

PÄÄTAVOITE 1: Mielenterveyden ongelmia kokevien ja heidän läheistensä toiveikkuus, osallisuus, toimijuus, oman elämän asiantuntijuus, itsemääräämisoikeus ja itsenäinen selviytyminen vahvistuvat ja heidän tietoisuus mielenterveyteen liittyvistä asioista lisääntyy ja he ohjautuvat tarpeenmukaisten palvelujen piiriin.

PÄÄTAVOITE 2: Sote-alan ammattilaisten ja opiskelijoiden tietoisuus ja ymmärrys mielenterveyteen liittyvistä asioista, asiakkaiden haasteista ja tuen tarpeista lisääntyy ja he saavat koulutusta, tietoa, neuvontaa ja ohjausta sekä uusia näkökulmia ja keinoja asiakaslähtöiseen mielenterveystyöhön.

PÄÄTAVOITE 3: Tuottaa ja levittää tietoa neuvonnan asiakastyössä havaituista epäkohdista palvelujärjestelmässä, edunvalvonta- ja vaikuttamistyön tueksi.

Neuvontapalvelut: kohderyhmät ja toimenpiteet

Valtakunnallinen mielenterveysneuvonta 4500 asiakastapahtumaa	**Alueellinen mielenterveysneuvonta** 1650 asiakastapahtumaa	**Vaikuttamistyö** 3850 asiakastapahtumaa
• **Puhelintyö** (3800 asiakastapahtumaa) - Ammattilaisten ylläpitämä Neuvontapuhelin - Kokemusasiantuntijoiden ylläpitämä vertaistukipuhelin • **Digitaaliset neuvontapalvelut** (700 asiakastapahtumaa) - Neuvontachat - Vertaistukichat - Teemallinen ryhmächat - Neuvonnan facebook- profiili - Etsivän/löytävän digitaalisen neuvonnan kokeilut - Neuvonnan tietosisältö liiton verkkopalvelussa	• Toimipisteissä tapahtuva **kasvokkainen neuvonta** ajanvarauksella (150 asiakastapahtumaa) • **Jalkautuva neuvonta** toimipisteiden lähiympäristössä (1500 asiakastapahtumaa)	• **Koulutukset, tietoiskut, asiantuntijaluennot** (600 asiakastapahtumaa) • **Kokemuspuheenvuorot** (600 asiakastapahtumaa • **Tapahtumat ja ryhmät** (2650 asiakastapahtumaa)

Kehittämistyön painotukset:

- Vertaistoimijoiden tukeminen: Vertaistoimijoille järjestetään säännöllisiä sparraustunteja (4 x vuosi etäyhteydellä) heidän työskentelyn tukemiseksi ja laadun varmentamiseksi. Lisäksi vertaistoimijoille järjestetään täydennyskoulutusta neuvontatyön sisällöistä ja menetelmistä sekä he osallistuvat 1 x vuodessa kehittämispäiville, jossa yhteiskehittämistyöpaja.
- Toimintavuoden aikana konseptoidaan/profiloidaan nykyiset chat-palvelut ja digitaalista neuvontaa laajennetaan kehittämällä niiden rinnalle etsivää/löytävää "jalkautuvaa" digitaalista neuvontaa. Lisäksi jatketaan vuonna 2019 käynnistetyn kokeilun pohjalta teemallisia ryhmächatteja yhteistyössä ak19 ja ak4 toimintojen kanssa.

Koulutus- ja kehittämisyksikkö: tavoitteet

Päätavoite:

Auttaa työssään mielenterveysasioita kohtaavia sekä jäsenyhdistyksissä toimivia vertaisohjaajia tukemaan mielenterveysongelmia kokevia järjestölähtöisellä kokemusosaamisella. Samalla vaikutamme mielenterveysongelmia kokevien toivon heräämiseen, osallisuuteen, yhdenvertaisuuteen ja stigman vähenemiseen.

Alatavoitteet:

1. Täydentää työssään mielenterveysongelmia kohtaavien osaamista mielenterveyskysymyksissä järjestön kokemusosaamisella.

2.Kouluttaa vertais- ja kokemusosaajia sekä MTKL:n että jäsenyhdistysten eri toimialueille ja nostaa kokemustiedon roolia eri toiminnoissa.

3.Tukea jäsenyhdistysten verkostoitumista koulutusten avulla.

4.Vaikuttaa koulutuksellisin ja viestinnällisin keinoin suureen yleisöön, nostaa esiin mielenterveysaiheisia kysymyksiä, arkipäiväistää mielenterveysongelmia ja lieventää niihin liittyvää stigmaa.

5.Täydentää koulutuksia ja vertaistukea digitaalisin keinoin sekä siten madaltaa osallistumiskynnystä ja ulottaa toimintaa valtakunnallisemmaksi.

Koulutus- ja kehittämisyksikkö: kohderyhmät ja toimenpiteet

Työssään mielenterveysongelmia kohtaavat: ammattilaiset, opiskelijat, yhdistystoimijat

- Toivo ammattilaisen työvälineenä -koulutukset sekä syventävät moduulit (Toivo 2)
- Keskiössä järjestön kokemusosaaminen ja hankkeissa kertyneen tiedon ja osaamisen juurruttaminen toimintaan, toipumisen näkökulma sekä erilaisten menetelmien tarjoaminen asiakaskohtaamisiin
- Tavoite: 16 koulutusta vuodessa, n. 500 osallistujaa

Vertais- ja kokemus-osaajat

- VEKO-toiminta: kokemusasiantuntija- ja vertaisohjaajakoulutukset, kokemusasiantuntijakouluttajien kouluttaminen; kokemusosaajien tukeminen ja kouluttaminen liiton ja sen jäsenyhdistysten toimintaan
- Veturipäivät, tuki vertaistoimijoille
- Vertais- ja kokemusasiantuntijapankin kokoaminen, toiminnan koordinointi ja kehittäminen
- Tavoite: 4 koulutusta, n. 70 osallistujaa

Suuri yleisö, kaikki mielenterveysaiheista kiinnostuneet, jäsenyhdistykset

- Verkkokoulutukset Hyvä Kysymys.fi -verkkoalustalla toteutettuna
- Alueelliset seminaarit sekä yhteistyöseminaarit (esim. Vates-säätiön kanssa)
- Avoimet alueelliset Hyvinvoinnin iltakoulut ajankohtaisista teemoista ja pop up -tapahtumat
- Tavoite: 2-3 verkkokurssia, 4-5 seminaaria, 12 iltakoulua, 1-2 avointa tapahtumaa; n. 650 osallistujaa

Kaikessa koulutustoiminnassamme tuomme entistä vahvemmin mukaan kokemusosaamista jo suunnitteluvaiheessa, vahvistamme MTKL:n eri toimintojen välistä yhteistyötä ja osaamisen vaihtoa sekä panostamme digitaalisiin oppimisympäristöihin.

Liikunta: Tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset

Päätavoitteet:

1. Lisätään mielenterveyskuntoutujien liikuntaa ja liikkumista
2. Edistetään mielenterveyskuntoutujien psyykkistä ja fyysistä terveyttä
3. Liikkumattomien jäsenten liikunnallisten aktiviteettien herättäminen.

- Järjestetään viisi ideat liikkeelle koulutusta → jokaiseen vähintään osallistuu kolme jäsenyhdistystä → jäsenyhdistysten liikunta-aktiviteettien ohjaajien määrä kasvaa ja liikunnan rooli vahvistuu jäsenyhdistyksissä.
- Liiton liikunta-asiantuntija tekee 15 yhdistysvierailua → yhdistykset saavat kasvokkaista ohjausta → liikunnan rooli yhdistyksissä kasvaa.
- Järjestetään toukokuussa liiton mestaruusturnaus Tampereella (salibandy ja kävelyfutis) sekä yleisurheilukilpailut syyskuussa Pajulahdessa. → Turnaukseen tavoitellaan 22 joukkuetta ja kisoihin osallistujia 27 jäsenyhdistyksestä → kohderyhmän kuntoutusaktiviteetit saavat aikaan yhteisöllisyyttä ja henkilökohtaisia onnistumisen tunteita.
- Koulutetaan tsempparien pilottiryhmä liikkumattomien jäsenten aktiivisuuden tueksi. → Koulutetaan 10 tsempparia, jotka kohdentavat toimintansa omien järjestöjen liikkumattomien jäsenten aktivoimiseen ja jäsenyhdistysten normaalitoimintaan kehitetään ryhmiin liikuntataukoja.

- Lisäksi liikunta-asiantuntija tuo asiantuntijapanoksen liiton muihin koulutuksiin ja tapahtumiin. Hänen panostaan käytetään myös liiton viestinnässä liikuntaa ja terveellistä elämäntapaa koskevissa viesteissä. Asiantuntija koordinoi liiton liikuntatoimintaa ja tekee kattavaa yhteistyötä muiden järjestöjen kanssa liikunnan sekä terveellisten elämäntapojen saralla.

Kulttuuri: tavoitteet, toimenpiteet ja tulokset

- Panostetaan luovaan kirjoittamiseen osana mielenterveysongelmaisten toipumisprosessia. → Järjestetään neljä kolmen vuorokauden mittaista luovan kirjoittamisen kurssia jäsenjärjestöille. → Kursseihin osallistuu 40 ihmistä ympäri Suomen ja he pystyvät kurssien ansiosta ohjaamaan omissa järjestöissä toipumista luovan kirjoittamisen instrumenttien avulla.
- Tehdään teatteri-ilmaisusta ja runojen lausunnasta välineitä toipumiseen. → Järjestetään teatteri-ilmaisun ja runonlausunnan kurssi jäsenjärjestöille. → Kurssille ottaa osaa 10-15 ihmistä ympäri Suomen ja pystyvät kurssien ansiosta ohjaamaan omissa järjestöissä teatteri- ja lausuntaryhmiä.
- Panostetaan jäsenjärjestöjen kulttuuritoiminnan koordinaatioon entistä enemmän. → Järjestetään kaksi kulttuurivastaavien kehittämispäivää. → Liiton ja jäsenjärjestöjen kulttuuritoiminta saa strukturoidumman toimintamallin ja jäsenjärjestöjen kulttuuritoiminta vahvistuu.
- Tehdään kulttuurin välineitä osana mt-kuntoutujien toipumisprosessia tutuiksi suurelle yleisölle. → Järjestetään neljä kulttuurin pop up –tapahtumaa eri puolilla Suomea.
- Järjestetään valtakunnalliset kulttuuripäivät → Päiville osallistuu 27 jäsenyhdistystä → Kulttuuri osana järjestöjen toiminnallista ydintä vahvistuu.
- Keskeisenä tavoitteena, jotta edellä mainitut laajat kokonaisuudet olisi mahdollisia on palkata liittoon oma kulttuurituottaja, joka kehittää, ohjaa ja koordinoi sekä liiton, että jäsenjärjestöjen kulttuuritoimintaa; mikä perustuu toipumisorientaatioon.

Miten sitten koronan
aikana kävikään??

Koulutus- ja kehittämisyksikkö (KOUKE)

Ajalla 1.1. – 16.3.2020

Yht. 15 tapahtumaa, 1574 hlöä

Kasvokkain

Kohderyhmä:

- Mielenterveyskysymyksiä työssään kohtaavat, 7 toteutusta, 219 hlöä
- Suuri yleisö (Hyvinvoinnin iltakoulut), 2 toteutusta, 76 hlö
- Vertais- ja kokemustoimijat, 4 toteutusta, 51 hlö

Tietoiskut yhdistyksissä, 2 toteutusta, 14 hlö

Kasvokkain tavoitettu yhteensä 360 hlöä

Verkkotoiminta

Masennus kuin ikisade?: 1214 hlöä

Ajalla 16.3. – 21.8.2020

Yht. 37 tapahtumaa, 2747 hlöä

Verkkotoiminta

Kohderyhmä:

- Mielenterveyskysymyksiä työssään kohtaavat, 6 toteutusta, 272 hlö
  (Toivo ammattilaisen työvälineenä)
- Suuri yleisö
  - Masennus kuin ikisade?/itseopiskelu: 1088 hlö
  - Hyvinvoinnin iltakoulut, 6 toteutusta: 485 hlö
  - Motivaatio-webinaari (FinFami-yhteistyö): 620 hlö
- Vertais- ja kokemustoimijat, 25 toteutusta, 282 hlö yhteensä, 38 eri jäsenyhdistystä
  (Vertaiset verkossa – tapaamiset)

Kaikki yhteensä: 52 tapahtumaa, 4321 hlöä, josta verkkotoiminta 3961 hlö

Kuntoutus- ja valmennus

- **1.1.-16.3.**

Yhteensä 9 kurssia, 114 osallistujaa

Kasvokkain: 8 kurssia, 95 osallistujaa
- Toivon työpaja 5kpl 55 osallistujaa
- Suuret unelmat jatko 2019 14 osallistujaa
- Mitä minulle kuuluu? 2kpl 26 osallistujaa

Verkossa 1 kurssi, 19 osallistujaa
- Onko tässä pimeydessä valoa? 19 osallistujaa

- **16.3.-21.8**.

Yhteensä 13 kurssia ja 1 tapahtuma, yhteensä 164 osallistujaa

Kasvokkain: 3 kurssia, 30 osallistujaa
- Mitä minulle kuuluu? 2kpl 27 osallistujaa
- Toivon työpaja 3 osallistujaa

Verkossa: 7 kurssia ja 1 tapahtuma, 96 osallistujaa
- Onko tässä pimeydessä valoa 2kpl 31osallistujaa
- Masennus kuin ikisade (ohjattu) 2kpl 31 osallistujaa
- Mitä minulle kuuluu? (Teams) 3kpl 25 osallistujaa
- Jos kerrankin kysyttäisiin mitä me halutaan- yhteiskehittämispaja nuoret 9 osallistujaa

Puhelimella: 3 ryhmää, 38 osallistujaa
- Luonnosta hyvää mieltä- puhelinryhmä (peruuntuneiden Toivon työpajojen hakijoille) 5 osallistujaa
- Luonnosta hyvää mieltä-puhelinryhmä (avoin haku) 5 osallistujaa
- Kello viiden tee- puhelinryhmä 28 osallistujaa
- Lisäksi puhelinryhminä käynnistetty 2 syksylle siirtynyttä kurssia, joille oli osallistujat jo valittu ennen peruuntumista/siirtoa

1.1.-21.8. yhteensä 21 kurssia ja 1 tapahtuma, joissa 278 osallistujaa. Verkko- ja puhelintoimintaan osallistuneet 153.

Mielenterveyden keskusliitto

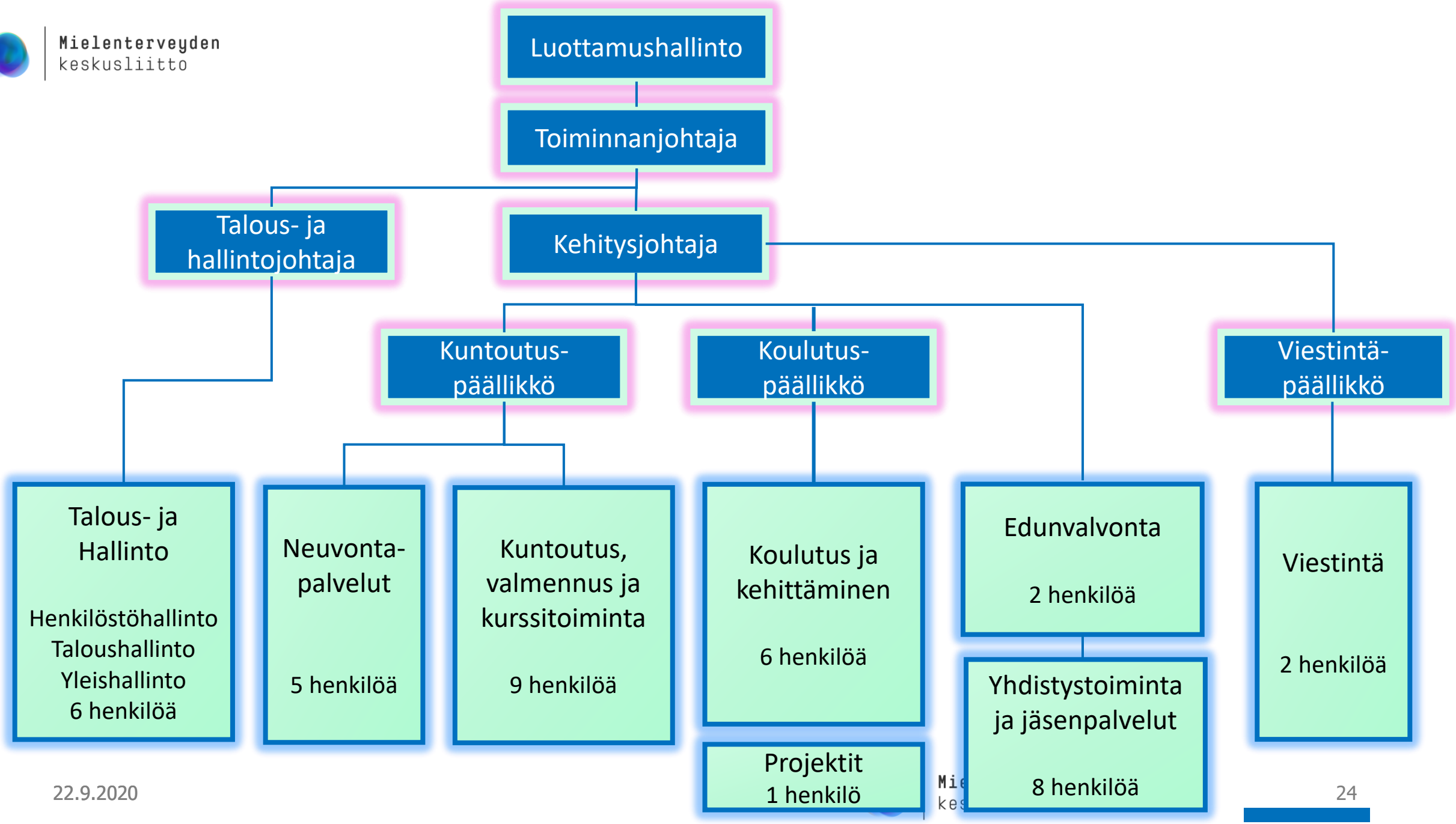

Muu toiminta

Työhyvinvointiin satsataan edelleen ja sitä kehitetään tiiviissä dialogissa johdon ja henkilöstön kesken. → Varhaisen reagoinnin malli ja kehityskeskustelut toteutuvat. → Työhyvinvointi paranee ja sairauspoissaolot vähenevät.

Henkilöstön digitaaliseen osaamiseen panostetaan. → Toimintoja digitalisoidaan ja henkilöstöä koulutetaan. → Liiton ja sen työntekijöiden digiloikka vahvistuu.

Luottamushallintoa sujuvoitetaan ja modernisoidaan. → Panostetaan liittokokoukseen ja sääntömuutoksen uudistamiseen laajalla koulutuksella ja dialogilla luottamusjohdon kanssa. → Liiton päätöksenteko modernisoituu ja kevenee.

Liiton kestävän kehityksen toiminta vahvistuu. → Luodaan YK:n kestävän kehityksen suosituksiin perustuva liiton toiminnan kestävän kehityksen toiminnan tiekartta. → Liitto toimii entistä ekologisemmalla ja eettisemmällä tavalla.

Rahoitus ja toimintaympäristön haasteet

- MTKL saa lähes kaiken rahoituksensa valtionavustuksina. STEA suurin rahoittaja, myös OKM ja Taike.
- Veikkauksen ympärillä jatkuva kohu. Kaikki alkoi mainonnasta.
- Hajasijoitettuja automaatteja vähennetään nyt 3 500. Eli kohta on 15 000 automaattia → määrä voi laskea jopa 10 500 automaattiin. Vuonna 2011 automaatteja oli vielä yli 19 000.
- Tunnistautuminen tulee pakolliseksi vuonna 2021.
- Peliongelmaisiin tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota.
- Tulojen vähennys on Veikkauksen arvion mukaan 150 – 200 miljoonaa tuloksessa.
- Koronan ansiosta tiputus on ollut äärimmäisen radikaali ja 1/3 esitetään avustuksista leikattavaksi!!
- **Tämän pohjalta voitaneen todeta, että ainakin valtionavustusten huippu on saavutettu!!**

Miten ennakoida tulevaisuutta?

- Liiton toimintaa tulee tavalla tai toisella sopeuttaa ja muuttaa, jotta se vastaisi entistä paremmin toimintaympäristön haasteisiin ja olisi tuloksellista sekä vaikuttavaa.
- Liitto seuraa ja analysoi toimintaansa sekä tiedottaa vaikutuksista entistä tehokkaammin.
- Ei saa myöskään rakastua olemassa oleviin toimintoihin, vaan työntekijöiden on oltava entistä valmiimpia muutoksiin.
- Digiloikka on ollut valtava ja verkkoon siirretään pysyvästi suuri osa toiminnoista
- Yt-menettelyltä tuskin vältytään tulevina vuosina
- SOTE-muutos luo osaltaan paineita – mutta enemmän mahdollisuuksia.
- Eräs mahdollisuus on kehittää Vireä Mieli Oy:n toimintaa ja suunnata koulutuksia sekä konsultaatioita niin sote-alueiden, kuntien kuin yksityisten yritysten tarpeisiin.

Mitä luottamushallinnolta vaaditaan 2020-luvulla?

Mielenterveyden keskusliiton luottamusmiesorganisaatio – HYVIN RASKAS MALLI

Jäsen-yhdistykset

Jäsenistö

Liittokokous joka 3. vuosi

Valitsee Valtuuston ja hallituksen

Liittovaltuusto 2 x vuodessa

Toiminta-suunnitelman ja –kertomuksen, talousarvion ja tilinpäätöksen vahvistaminen

Osallistujia yli 30, kokoukset 2-päivän mittaisia, liitto maksaa kaiken

Hallitus

Yhdistyksen hallinnon järjestäminen ja toiminnan valvonta

Kokoontuu 6-9 kertaa vuodessa, liitto maksaa kaiken

Luottamushallinto liitossa hyvin raskas ja myös kallis

- Liiton yleisavustuksen budjetissa on varattu luottamushallintoon tälle vuodelle yli 122 000 euroa; yhdistystoiminnan osuus oli 154 000 euroa ja jäsenpalveluiden 85 000 euroa.
- Lisäksi luottamushallintoon menee myös OKM:n ja Taiken avustusten kuluja.
- **Eli käytännössä luottamushallinto on rahallisesti hyvin lähellä jäsenyhdistystoiminnan kuluja.**
- **Kokousten valmistelu ja osallistuminen niihin vaatii liittokokousvuonna useamman henkilötyövuoden. Normaalivuonnakin puoli henkilötyövuotta.**

Luottamushallinnosta…

- Onko näin raskas ja kallis luottamushenkilöjärjestelmä valtionavustuslain mukainen?
  - **Toiminnan oltava tuloksellista ja vaikuttavaa**
    - Nykyinen valtuustotoiminta ei käytännössä vaikuta avustetun toiminnan tuloksellisuuteen; sen perustehtävä on hyväksyä talousarvio- ja kertomus, sekä toimintasuunnitelma ja –kertomus → Rahoittajan raamit myös määrittää sen, mihin voidaan avustuksia hakea.
    - Hallitus kantaa selkeän päävastuun tuloksellisen toiminnan strategisista raameista päätöksentekomielessä. Keskeistä on hallituksen ja liiton operatiivisen johdon välinen yhteistyö.
    - Raskas hallinto ei tue ketterää ja dynaamista järjestöorganisaatiota

Luottamushallinnosta…

- **Hyväksyttävät kustannukset**
  - Avustusasetus 10.1§: Hyväksyttäviksi kustannuksiksi katsotaan avustuspäätöksen mukaisesta toiminnasta tai hankkeesta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuullisen kulut.
  - Onko luottamushallinnon kulut kohtuulliset, vai tuleeko niitä sopeuttaa?
  - Vertailuna noin miljoonan yleisavustusta saava liitto – luottamushallinnon kulut 35 000 - 40 000 euroa vuodessa

Luottamushallinnosta…

Uudet säännöt tuovat liiton luottamushallinnon 2020-luvulle:

- Valtuusto kokoontuu entistä laajempana kerran vuodessa yhden päivän kokoukseen.
- Hallitus vastuussa vain toiminnanjohtajan valinnasta → lisäksi kokousmääriä ja ajankohtia voi tarkistaa. Hallituksen etäkokoukset käyttöön.
- Työryhmien ja toimikuntien roolia ja toimintaa voidaan tarkistaa.

Luottamushallinnosta…

Uusilta luottamushenkilöiltä vaaditaan monia taitoja – liiton toiminnan eri perustoimintojen on oltava edustettuna:

- Valtionrahoituksen realiteettien tuntemus
- Sote- ja järjestöpolitiikan tuntemus
- Sote-palvelujärjestelmän tuntemus
- Kuntoutusjärjestelmän tuntemus
- Yritystoiminnan realiteettien tuntemus
- Vapaaehtoistoiminnan realiteetit ja ymmärrys
- Kokemusasiantuntijuuden realiteetit ja ymmärrys
- Digiosaamista ja nykyaikaisten kokoustekniikoiden hallitsemista

Mielenterveyden keskusliitto

Mielenterveysongelmia itse kokeneiden ihmisten järjestö

Malmin kauppatie 26
00700 Helsinki

etunimi.sukunimi@mtkl.fi